

Stanowisko

IX Kongresu Gmin Wiejskich

Warszawa, dnia 24 października 2008 r.

w sprawie oświaty

Samorządy wiejskie i wiejsko – miejskie z najwyższą troską zajmują się edukacją i wychowaniem dzieci i młodzieży na swoim terenie. Od kilkunastu lat, od czasu przejęcia na siebie trudnej roli organów prowadzących wójtowie i burmistrzowie dokonali ogromnych zmian w polskiej oświacie na obszarach wiejskich. Nowe szkoły, sale gimnastyczne, boiska, świetlice i stołówki zmieniały obraz materialnej bazy oświatowej na wsi. Samorządy uczestniczyły we wszystkich wprowadzanych przez kolejne rządy Rzeczypospolitej Polskiej reformach systemu oświaty dokonując rzeczy najtrudniejszej - wprowadzenia ich w życie pomimo drastycznego często niedofinansowania nowych zadań oświatowych.

Samorządy wiejskie wzięły na siebie trudne decyzje związane z racjonalizacją sieci szkolnej, często pod przymusem ekonomicznym, płacąc za to wysoką cenę utraty poparcia społecznego. Piętnowane przez środowisko związkowe, kuratorów, media, czasem także ministrów edukacji narodowej starały się wprowadzić ład organizacyjny i rozsądek finansowy do systemu polskiej edukacji.

Wszystkie te działania oraz ogrom pracy, jaki wykonaliśmy, upoważnia nas do stanowczego wypowiedzania się w sprawach dalszych zmian w systemie oświaty, jakie proponuje obecnie Minister Edukacji Narodowej.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, podobnie jak wszystkie ogólnopolskie związki samorządowe, poparł wstępnie proponowane przez MEN zmiany zawarte w projektach nowelizacji ustawy Karta Nauczyciela oraz ustawy o systemie oświaty.

Poparcie to wynikało z faktu, że proponowane zmiany w znacznym stopniu odpowiadały na nasze wielokrotnie zgłaszane, także na kongresach Gmin Wiejskich, wnioski i postulaty.

Za najważniejsze uznaliśmy:

- zwiększenie pensum nauczycielskiego
- rozliczanie całkowitego czasu pracy w szkole
- ograniczenie uprawnień kuratora w zakresie kształtowania sieci szkolnej i struktury organizacyjnej szkół
- zniesienie obowiązku corocznego uchwalania przez rady gmin regulaminów wynagradzania nauczycieli
- objęcia subwencją oświatową ucznia 6 - letniego

W projektach nowelizacji ustaw, który opiniowała Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, wnioski powyższe były uwzględnione. Stąd opinia pozytywna dla proponowanych aktów prawnych.

Niestety, ostatnie dni przynoszą informację o wycofaniu się Ministra Edukacji Narodowej z tych zapisów. Uważamy, że musi to zasadniczo zmienić nasz stosunek do nowelizacji obu ustaw.

Na nasze poparcie liczyć mogą jedynie projekty ustaw w wersji opiniowanej przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Nie sposób pominąć faktu, że w projektach zmian ustawowych uwzględniono jedynie niektóre z naszych wniosków

Nie doczekaliśmy się dotychczas reakcji rządu na wniosek o standardy edukacyjne, a wiele zadań edukacyjnych jest wciąż niedofinansowanych.

Nowym istotnym wyzwaniem dla samorządów jest obniżenie wieku szkolnego oraz nieodległe w czasie obowiązkowe przygotowanie przedszkolne 5 - latków.

Nie włączając się w szeroką dyskusję wielu środowisk na temat zasadności obniżania wieku szkolnego stwierdzamy, że znaczna część 6 - latków jest już faktycznie włączona w system szkolny poprzez „oddziały 0” funkcjonujące także przy licznych szkołach wiejskich.

Problemem dla samorządów nie jest samo obniżenie wieku szkolnego, lecz narzędzia organizacyjne i finansowe, które umożliwią polepszenie lub utworzenie od nowa właściwych warunków wychowania i edukacji dla tych dzieci.

Niezbędna dla sprostania temu zadaniu przez samorzady wiejskie jest pomoc finansowa państwa. Z zadowoleniem przyjmujemy zapowiedź dotowania, a od roku 2009 subwencjonowania ucznia 6- letniego. Potrzebna jest jednak także pomoc finansowa na budowę lub adaptację nowych izb lekcyjnych i ich specjalistyczne wyposażenie. Kwota 347 mln. zł. z rezerwy budżetu państwa jest z pewnością niewystarczająca. Dodać trzeba, że samorzady poniosą dodatkowe wydatki na zadania nie objęte subwencją, np. dowóz do szkół kolejnego rocznika dzieci.

Z zainteresowaniem uczestniczyć będziemy także w pracach „ okrągłego stołu edukacyjnego ” zwołanego przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie przedstawimy nasz, samorządowy punkt widzenia na sprawę edukacji i wychowania w Polsce.

Zgromadzeni na IX Kongresie Gmin Wiejskich w Warszawie wójtowie i burmistrzowie oczekują od Parlamentu i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej:

- uwzględnienia w pracach nad ustawą Karta Nauczyciela i ustawą o systemie oświaty wniosków środowisk samorządowych w wersji uzgodnionej w KWRiST
- podjęcia prac nad standardami edukacyjnymi
- pełnego sfinansowania obiecanych nauczycielom wynagrodzeń
- zwiększenia środków dla samorządów na utworzenie bazy materialnej dla 6 – latków w szkołach

Powyżej przedstawione postulaty nie przekraczają możliwości władz centralnych Rzeczypospolitej Polskiej

Apelujemy o ich spełnienie dla dobra młodszego pokolenia Polaków.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich RP

Mariusz Poznański